

ไวรัสตับ

จากการตรวจสุขภาพประจำปี 2553 ที่ผ่านมา คณะกรรมการ IC ได้เพิ่มการค้นหาคัดกรองโรคไวรัสตับอักเสบบี, ซี มีผู้ที่สมัครใจรับการตรวจคัดกรองไวรัสตับอักเสบบี จำนวน 140 ราย ผลการตรวจพบว่า บุคลากรเป็นพาหะของโรคไวรัสตับอักเสบบี 1 ราย (0.71%) มีภูมิคุ้มกันต่อโรคไวรัสตับอักเสบบี 27 ราย (19.29%) มีภูมิคุ้มกันในระดับต่ำ 14 ราย (10%) ไม่เป็นทั้งพาหะและไม่มีภูมิคุ้มกันต่อโรคไวรัสตับอักเสบบี 98 ราย (70%) ส่วนผู้ที่สมัครใจรับการตรวจคัดกรองไวรัสตับอักเสบบีซี จำนวน 152 ราย ผลการตรวจพบว่ามีร่องรอยของการได้รับเชื้อ 4 ราย (2.63%) กิจกรรมที่จะดำเนินการต่อไปคือ **การ**

ฉีดวัคซีนป้องกันโรคไวรัสตับอักเสบบี B สำหรับผู้ที่ไม่เป็นพาหะและไม่มีภูมิคุ้มกันโรคเพื่อป้องกันการติดเชื้อในทุกกรณี ส่วนผู้ที่ตรวจพบเชื้อควรปฏิบัติตัวอย่างไร ขอสรุปความรู้พอสังเขป หากท่านต้องการรายละเอียดขอรับคำแนะนำได้ที่ น.พ พิเศษและน.พ.ภูมินทร์

ไวรัสตับอักเสบบี A รับเชื้อจากการกินอาหาร ผู้ป่วยมากกว่า 90% จะหายและมีภูมิคุ้มกันตลอดชีวิต ในเด็กเล็กความรุนแรงน้อยกว่าผู้ใหญ่ มีวัคซีนป้องกันโดยเฉพาะผู้ประกอบอาหารให้ฉีด 2 เข็ม มีภูมิคุ้มกันตลอดชีวิตดังนั้นการป้องกันคือรับประทานอาหารปรุงสุกสะอาดเพราะในน้ำเดือด 1 นาทีเชื้อก็ตายแล้ว

ไวรัสตับอักเสบบี B คนได้รับเชื้อทางเลือด เพศสัมพันธ์ หลังติดเชื้อคนกลุ่มหนึ่งจะมีภูมิคุ้มกันไปตลอดชีวิต อีกกลุ่มหนึ่งจะมีเชื้อในตัวเรียกว่า พาหะที่โรคสงบ หรือเป็นตับอักเสบบีเรื้อรัง ซึ่งมีโอกาสเป็นตับแข็ง 15-25% และพัฒนาต่อไปเป็นมะเร็งตับ ซึ่งระยะเวลาจากการติดเชื้อจนถึงมะเร็งตับใช้เวลาประมาณ 30-50 ปี สำหรับบุคลากรที่ตรวจคัดกรองแล้วไม่มีทั้งเชื้อและภูมิคุ้มกันในตัว ให้พิจารณาว่าตัวเองมีความเสี่ยงที่ต้องสัมผัสเลือด/ได้รับเลือดหรือผลิตภัณฑ์ของเลือด

หรือไม่ โดยการฉีดวัคซีน 3 เข็มและตรวจภูมิคุ้มกันอีกครั้งหนึ่งถ้าภูมิคุ้มกันยังไม่ขึ้นแนะนำให้ฉีดอีก 3 เข็มจากบริษัทที่แตกต่างกัน และตรวจภูมิคุ้มกันถ้ายังไม่มีการฉีดวัคซีน ไม่จำเป็นต้องให้อีกเนื่องจากร่างกายไม่ตอบสนองต่อวัคซีนให้ระมัดระวังการติดเชื้อไวรัสตับอักเสบบี ส่วนผู้ที่มีเชื้อไวรัสตับอักเสบบีในตัว ควรดูแลสุขภาพตนเองโดยการลดน้ำหนักเพื่อลดไขมันไปเกาะตับ ออกกำลังกายสม่ำเสมอ จำกัดการใช้แอลกอฮอล์เพื่อลดอันตรายต่อตับ และควรพบแพทย์เฉพาะทางโรคตับเพื่อตรวจดูการทำงานของตับ ปริมาณไวรัสและให้การรักษาที่เหมาะสมต่อไป

ไวรัสตับอักเสบบี C 70% ของผู้ป่วยรับเชื้อจากเลือดหรือผลิตภัณฑ์ของเลือด 30% ได้จากการสักยันต์ เข็มฉีดยา การเจาะหูที่ไม่สะอาด การรับจากเพศสัมพันธ์ก่อนข้างต่ำประมาณ 2% หลังรับเชื้อบางรายร่างกายกำจัดเอง บางรายเป็นตับอักเสบบีเรื้อรัง ต่อมาเป็นตับแข็ง มะเร็งตับและเสียชีวิต ไวรัสชนิดนี้ไม่มีวัคซีนป้องกัน ผู้ที่ตรวจพบร่องรอยการได้รับเชื้อควรได้รับการตรวจยืนยันอีกครั้งหนึ่ง ถ้าผลยืนยันพบเชื้อจริงให้พบแพทย์เฉพาะทางโรคตับ เพราะการรักษามีโอกาสหายได้มาก

ข้อมูลทางวิชาการ : สรุปลจากการบรรยายของนายแพทย์ศตวรรษ เมื่อ 21ส.ค.52